

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2012. AUGUSZTUS XXIII. ÉVFOLYAM 15. SZÁM

Egy ifjú teológus a Wass-kastélyban

A Wass család lerombolt vasasszentgothárdi kastélya

„Csak a tisztelet és hála hangján tudok a gróf Wass család tagjaira visszaemlékezni, mert szívük telve volt felebaráti szeretettel, segítő jósággal” – emlékszik Molnár József Károly nyugalmazott lelképásztor a Wass család vendégszeretetére Magyarhercepi emlékkönyv című kötetében, melyet szórványszolgálatot végző teológus hallgatóként maga is megtapasztalhatott.

Mint első éves teológus, 1943-44-ben a többi hallgossal együtt dr. Imre Lajos irányításával önként vállaltuk, hogy a Kolozsvár környéki szórványokban vasárnapról vasárnapra istentiszteleteket tartunk, családokat látogatunk. Igyekeztünk az elhagyott helyekre is eljutni, ha másképpen nem – gyalog! A türei református lelképásztor, Szász Ferenc betegsége miatt több alkalommal is szolgáltam a türei templomban.

1944 nyarán, mint első évet végző teológiai hallgató, a nyári vakációban Kispujon anyaegyházközségben és két szórványában, a Vasasszentgothárdon levő imaházban és a vasasszentgyevedi templomban szolgáltam. Két hónapig rendszeresen tartottam istentiszteleteket, melyek végén az egyháztaggokkal, gyerekekkel és konfirmándusokkal is rendszeresen foglalkoztam, valamint a családokat

látogattam. Kiadós esőzések, amikor a mezőségi sár akadályozott a gyaloglásban, és nem tudtam a családokat látogatni, a szobámban készültem és tanultam a következő év teológiai anyagából.

Gróf Wass Endre felajánlotta református egyházunknak, hogy – évről évre – vállalja a nyári vakációban azoknak a végzős teológusoknak az elszállásolását és teljes ellátását a kastélyban, akik önként vállalnak szórványmunkát. Így kerültem Vasasszentgothárdra gróf Wass Endre és felesége kastélyába 1944. év július hó 4-től szeptember 4-ig. A kastélyban a földszinti sarokszobában, az úgynevezett piros szobában voltam elszállásolva. Azért nevezték piros szobának, mert a bútort, a falak, a függöny, a kárpitok, vagyis minden piros volt benne. Ebből a piros sarokszobából gyönyörű kilátás nyílt a parkra, a sétányra, évszázados fákra, a közeli és távoli dombokra-hegyekre. A felkelő vagy a lehangyolalt nap csodálatos színbe varázsolta minden alkalommal a tájat, melyet kora reggel és késő este fátyolos mezbe öltöztetett a föld jó illatú párja.

Az ebédlőben a nagy családi asztalukhoz ültettek minden étkezésnél, ahol a grófi csa-

HETEDIK KÜRTSZÓ

Felemelni a mélyben lévő

Jézus számtalanszor hirdeti, hogy az szereti Őt, aki ismeri és megtartja parancsolatait, engedelmeskedik az Úrnak, és aki cselekszi is mennyei Atyánk akaratát. A 64. kátékérdés: Ha mindent ingyen kegyelemből nyerrünk, nem tesz ez minket könnyelmű és gonosz emberekké? A felelet az, hogy nem, mert lehetetlen, hogy azok, akik igaz hit által Krisztusba oltattak, hogy a háládatosság gyümölcsét ne teremjék.

Miért kell jót cselekednünk? Erről is szól Káténk 86. felelete: „Azért, mert megváltásunkkor Krisztus azonkívül, hogy vérevel tisztára mos, Szentlelkével meg is újít minket a maga hasonlatosságára avégre, hogy sok velünk közölt jótéteményéért Isten iránt való hálánkat egész életünkkel megmutassuk és Őt dicsőítsük. Valamint, hogy a magunk igaz hite felől, megbizonyosodjunk, látva annak gyümölcsét. Végül, hogy istenfélő életünkkel embertársainkat is megnyerjük a Krisztusnak.” Szükséges, hogy Isten iránti hűségünk jócselekedetekben nyilvánuljon meg, hogy ezáltal mások is vágyjanak az Krisztushoz térjenek. Ez is evangelizáció szavak nélkül!

Olyan sok földi életünkben a szenvedés, könny, betegség, elhagyatottság, küzdelem, ez mind alkalom Isten iránti hűségünk bizonyítására. Legyek Isten kezében alkalmas eszköz szerető gondoskodásának továbbítására. Vezéreljen ez Ige: „Viseljétek azért gondot magatokra és az egész nyájra, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten Anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérevel szerzett” (Csel 20,28).

Órálökká tett Isten. Lássam meg az eltévelyedet, a bűnbe merülő, beteget, szenvedőt, magányos öreget és nyújsam ki felé segítő kezemet, lelkeket. Közvetítem az evangéliumot. Tegyek bizonyosságot Jézus értünk tett áldozatáról, és arról, hogy Isten előtt közbenjár érettünk, Szentlelke által mibélénk mennyei ajándékot áraszt és hatalmával minket minden ellenség ellen védelmez és megtart. (51. kátékérdés és felelet). Merjek szeretni, jót tenni Isten szeretetével, irgalmával. Amit Istentől nyertem, azt adjam tovább.

Olyan kevés kell ahhoz, hogy szeretetünkkel, ha kevés is, de felemeljük a mélyben lévő. Ez vezéreljen, hogy „aki mást felüldít, maga is üdül.” (Péld 11,25). Lehetőségünk van bőven a szolgálatra: a gyülekezetben, kórházban, öregotthonban, szegények között, gyermekeknek.

MOLNÁR JÓZSEF KÁROLY
FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

KAPOSTYÁK VERONIKA

A református termálstrand /4. Választási ütemterv /6. Vendégoldal /I-II.

A LÉLEK CSENDJE

Feltétlen bizalom

„Akkor előszólván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegyasszony többet vetett velem mint a többi, akik a perselybe vetettek vala. Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetének, ez pedig az ő szegénységéből, amije csak volt, mind bevetté, az ő egész vagyonát.” Mk 12,43-44

A jeruzsálemi templom bejáratánál persely volt. A perselybe dobott pénzt a templom fenntartására és a munkások fizetésére fordították (2Kir 12,10-12). Jézus a persellyel átellenben ült le, egy fárasztó nap után, testi-lelki megnyugvásért pihent meg a bejáratnál. Az esti áldozat után történhetett a leírt esemény. A zarándokok is, a fogadásukat teljesítő is, a gazdagok is marékka szórták a pénzt a perselybe, ezüstpénz-csörgéstől vált hangossá a templom. Sokan nem is törekedtek arra, hogy halkán tegyék pénzüket a perselybe, inkább feltűnően, figyelemkeltően, hivalkodóan adakoztak. Jézus mindent és mindezt látta, belelátott életükbe is, amint észrevette azt az özvegyi ruhában perselyező asszonyt is, aki szerényen két fillért dobott be a perselybe. Jézus belelátott lelkébe, tudta, hogy az összes vagyonát, amije volt, betette a perselybe, hálából, bízva a Gondviselő Istenben, hogy Ő másnapi kenyérrelváltóját kirendeli. Ő látva Jézus, összehívta tanítványait, hogy felhívja figyelmüket arra, mi kedves Isten előtt az adakozás terén. Ez az esemény valószínűleg nagyhét keddjén történt, s az egyszeri és tökéletes engesztelő áldozat bemutatására készülő Jézus utolsó óráiban is nevelni akarta tanítványait az igazi áldozathozatalra.

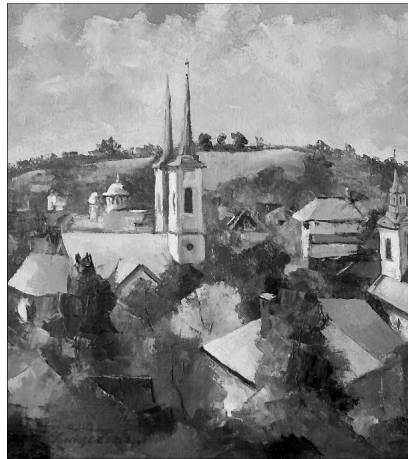
A két fillérét, a mindenét Istennek szánó özvegyasszony a perselypénzről, a templomról nem azt tartotta, hogy az a papoké, hanem azt, hogy az a gyülekezeté. A templom Isten tiszteletének háza, a gyülekezet istentiszteleti helye, s ebbe a gyülekezetbe ő is beletartozik. Számára a templom az Istent szerető és dicsérő közösségének helye, amelynek ő is egyik tagja, s akinek nem csak jogai vannak ebben a közösségben, de kötelessége is van közössége iránt. A szegény özvegyasszony két dolgot is komolyan vett, először is tudta, hogy hálás Istennek, ezért hálaáldozatot kell adnia Neki, másrészt pedig tudta, hogy a templomot neki is fenn kell tartania, helyette senki más nem fogja fenntartani, nem várhat másra, neki is meg kell tennie a tőle telhetőt a temploméért.

Az özvegyasszonynak élő hite volt, Isten gondviselésére rá tudott hagyatkozni. Ő az utolsó két fillérét is beledobta a perselybe, mert bízott Istenben, mert bízott abban, hogy Isten szereti őt, Isten mindenható és holnap is fog róla gondoskodni.

Miért nincs meg benned sokszor ez a feltétlen bizalom Istened iránt? Miért nincs közöttünk, közösségeinkben meg a kölcsönös bizalom, mely életközösségeink alapja?

Az özvegyasszony nagylelkű volt. Nem volt számítgató, nem gondolkodott úgy, hogy egy fillért bedobok a perselybe, a másikat megtartom magamnak. Isten felé nagylelkű volt, semmit nem akart magának megtartani, még magát sem magának akarta megtartani, hanem önmagát és amije volt teljesen Istennek adta.

Jellemünk aranytartalékáról az beszél, hogy mennyit tudunk adni magunkból, a magunkéból. Nem elég lelkiismeretesen dolgozni, erkölcsileg kifogástalanul élni, áldozatot is kell hozni, ha Isten szerint kedvesen akarunk élni. Isten nagylelkű velünk,

Kovács Lajos Emil: Felsőbánya

nagylelkűekké kell válnunk. A nagylelkűség nagyvá tesz, lélekben gazdagít, fölszabadít a jóra, függetlenné tesz a földi hiába-valóságoktól. Aki áldozatot ad Istennek, aki nagylelkűen ad Istennek, közösségének, azon Isten jókedve és bőkeze nyugszik meg. Aki nem azt számolgatja, hogy neki mi marad, mennyi marad, mennyi kellene még, hanem örömmel, hálából odaszánja magát és amit Istentől kapott az Úr dolgaira, az nagylelkű, önzetlen áldozatot bemutató ember.

Teljesen szánd magad oda Istennek, feltételek nélkül bízz Benne, bízd Rá magadat, bízd Rá holnapodat! Mennyivel több örömteli pillanatot lenne, ha megtenné mindent! Mennyivel több örömmel telt volna meg szíved eddig is, ha csak arra figyeltél volna, hogy Jézus nézi és látja a te életed, adakozásod! Mekkora boldogító biztonság, hogy Jézus szemmel tart, s az Ő szeme szeretetteljes, szelíd, alázatos, elismerő, befogadó, igazságos tekintettel van tele!

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

SZENTIMREI JENŐ

Minden kuszább

Eddig még úgyahogy figyelemmel kísértem,
Mit mond a rádió, mit írnak a lapok,
Próbáltam eltöprengni sok oktalan miérten,
Kerestem összefüggést, célt vagy sugallatot.
De minden összefolyt, fekete feketébe,
Mint mikor ölmos felleg egymás fölé tolu,
Hiába tapogat tíz ujjam sűrűjébe,
Csak a híg, tintás semmit markolja botorul.

Minden kuszább. Örült egy álma logikus képlet
E zúrvarához képest, mely zúg körös-körül;
Mi nyílt és egyszerű volt, otromba és sötét lett.
Ki mondja meg, miért sír s vajon minek örül?
A szél viharlámpánkat kezünkkel kicsavarta,
Vigan kering vele távoli dombokon,
Hátunk mögött csahol egy láthatatlan falka,
Barátból ellenség lett, jóból gonosz rokon.

Legjobb lenne találnom okos farkast az erdőn,
Azzal tán sikerülne megértetni magam.
Vagy megtudhatnám tőle, mi most az én
teendőm,
Mi most a bizonyos, mi a bizonytalan?
Ugorjak én neki embertársam torkának,
Vagy várjam be, míg ő mar halálosan belém?
Elég bevágom körömöm húsába, mikor támad,
Vagy orvul rontsak rá, mikor alszik szegény?

Való csak egy dereng fel kegyetlen
biztonsággal:
Ártatlannak lakolni, jónak pusztulni kell.
Gyöngét agyon kell verni a legelső husággal,
Aki még bírja, marja s valahogy kitelel;
Világ négy sarkain lidércitűzek lobognak,
Gépszárnyak felhöznek be kék eget, szép napot,
Hajszolt embercsoportok szanaszét kóborognak,
Koplalót tépáz s mellest a dús, a jóllakott.

Tagadjam hát meg én is, amit jónak tanultam?
Áruljam el a Mestert s minden jó mesterem?
Hirdessem dicsekedve, hogy farkassá vadultam,
Csordájukhoz szegődjek, üvöltve szüntelen:
Nincs cél, nincs út, nincs szándék, csak préda,
préda, préda!
S nincs hang, mely föld porából vergődve törne
föl?
Nincs láb, mely kúszva-csúszva és szfo, mely
félalélva
Az égi Trónt keresné, mely ott fenn tündököl?

Jobb ma lenni gyöngének, együgyűnek,
botornak,
Jobb eszelősnek tán, ki hegynek nyargalva fut.
Jobb eltiport féregnek, mint hősévé e kornak,
Mely mindent megtagad, mi Élet, Igazság, Út!
Imádkozom, Uram, hagyj meg gonosznak engem,
Ha ok az igazak. Szívesen kárhoznak,
Maradjak én alul ebben a fürtelemben,
Ha meg nem változtatst Te, én meg nem
változom.

(1937)

A BIHARI EGYHÁZMEGYE KÓRUSTALÁLKOZÓJA

Jövel, teremtő Szentlélek!

Bors énekkara, Szabó Annamária karvezetővel

Talán egyetlen évben sem voltak még ennyien a Bihari Egyházmegye kórustalálkozóján, mint június 9-én, amikor tizenhat énekkar mutatkozott be a nagyszalontai református templomban. A XXII. alkalommal megszervezett találkozóon mintegy négyszáz kórustag volt jelen.

A gondos szervezők minden kórus helyét előre kijelölték. A magyar iskolában külön tanterem állt a kórusok rendelkezésére, ahol bemelegíthettek és később elfogyasztották az ebédet. A kórustalálkozóon Csúry István püspök hirdetett igét a 2Kor 6,16 alapján. Isten nem akar távol maradni tőlünk, jelen van hétköznapjainkban és az ünnepekben is. Isten országának a hordozóivá válunk, amikor a pogány világot Isten felé igyekszünk fordítani.

Ezt követően Mikló Ferenc esperes bemutatatta a kórusokat és elmondta: a szalontai templom olyan nagy, hogy minden énekkar a helyén maradván adhatja elő műsorát. Az énekkarok két-két éneket adtak elő. Bors énekkarát Szabó Annamária, Feketeerdő kórusát Schneider Piroska vezette. A csupán mintegy 200 lelket számláló Feketeerdő jó példával jár elől, hiszen elmondható, hogy minden tizedik lélek kórustag. Két új, nemrég alakult énekkar is bemutatkozott: Jákóhodos énekkarát Szigeti Ferenc vezényelte, Kisnyégerfalva kórusát pedig Oláh Sándor dirigálta. Mindkét csapat felkészülten és szépen szolgált, mindenki meglepedésére. Az élesdi Hozsanna kórust Kajántó Judit vezényelte. A kórus műsora előtt a jelenlévők egyperces néma csenddel emlékeztek a nemrég elhunyt karvezetőre, Szűcs Gyulára. Köröstárkány énekkara Szakács Otília vezetésével adott elő szép műsort. Nagyszalonta énekkarát Prém Imre vezette, aki nemsokára átadja ezt a szolgálatot a gyülekezet kántorának, aki gyermeknevelési szabadságról tér vissza. A kórus az Ősi ír áldással búcsúztatta a karvezetőt. A biharpüspöki egyesített

énekkart Szakács Zselyke vezette, az énekkar díszruhában jelent meg és igényes műsorral szolgált. Nagyvárad-Csillagváros énekkara több évi szünet után most újra szolgált Vincze Zoltán lelkipásztor vezetésével. Nagyvárad-Olaszi énekkara Kiss Huba Ernő vezetésével kánonokat énekelt. A Nagyvárad-réti Sztárai Mihály énekkart Márkus Zoltán, Nagyvárad-Rogériusz énekkarát Kozma Gyula dirigálta. Mindkét énekkar nehezebb műveket szólaltatott meg, melyeket a nagy létszámú énekkarok felemelően szépen tolmácsoltak. Nagyvárad-Újváros kórusa után a tenkei énekkar szolgált Berke Katinka vezetésével, majd a Csillagfény kórus következett, szintén Márkus Zoltán vezetésével. A Csillagocska óvoda gyermekeinek szüleiől alakult kórus bemutatatta, milyen is az igazi kórushangzás, felszabadultan, kidolgozottan adták elő énekszámukat. A műsort a Nagyvárad-rogeriuszi ifjúsági énekkar zárta Kozma Márta vezetésével. Az énekkarok egy közös művel is készültek. Esterházy Pál *Harmonia Caelestis* című művéből a *Veni Creator Spiritus (Jövel, teremtő Szentlélek)* című kórusmű csendült fel, melyet Kozma Gyula dirigált és Kozma Éva kísért orgonán.

A kórusok bemutatkozását követően Lukács Angéla lelkipásztor, a Bihari Lelkészkórus dirigense értékelte ki az elhangzott kórusműveket. Kiemelte a változatos repertoárt, s elmondta, hogy a kórusok képességéhez mért, megfelelő nehézségű énekek választása fontos szempont, ugyanakkor elsősorban az énekeskönyv énekdolgozásaiból tanácsos választani.

Mikló Ferenc megköszönte a részvételt a kórusoknak, majd oklevelek és zászlószalagok átadására került sor. A perselypénzt a feketeerdői, templomépítő gyülekezet részére ajánlották fel. A jó szervezésért, a finom ebédért, a vendégiszteretért pedig a nagyszalontai gyülekezetet illeti köszönet.

OROSZ OTÍLIA VALÉRIA

Lugosi Mihályra emlékeztek

Június 17-én Lugosi Mihály egykori magyar-láposi lelkipásztor (1978-1997) tiszteletére, valamint halálának negyedik évfordulója alkalmából a Magyar-láposi Református Egyházköztségben emléknapra került sor.

A megemlékezés istentisztelettel kezdődött, melyen igét hirdetett Lugosi Dániel kusalyi lelkipásztor, néhai Lugosi Mihály fia, a Lk 10,31-37 alapján. Az irgalmas samaritánushoz hasonlóan mi magunk is – kisebbségben élő magyar reformátusok – példaképek kell legyünk a mindennapi életben felebarátaink előtt magaviseletünkkel, irgalmunkkal, szeretetünkkel, mert csak így teljesíthetjük be azt a feladatot, amit Isten reánk, az Ő gyermekeire bízott – mondta az igehirdető.

Az igehirdetési szolgálat után Székely Zsolt helybéli lelkipásztor köszöntötte a vendégeket és a megjelenteket. Ezt követően Varga Károly, a Nagybányai Egyházmegye esperese mondott méltató beszédet, kiemelve Lugosi Mihály gyülekezeti, egyházmegyei, valamint közéleti tevékenységét. Az esperes a Mt 5,16-ot („*Úgy fénylőjék a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat*”) olvasta fel, elmondva, hogy ez az ige jellemezte Lugosi Mihály egész életét.

Az istentisztelet után a koltói kamarakórus szolgált

A betegség miatt távolmaradt Hermán M. János egyetemi tanár villámpostán küldte el a *Lugosi Mihály, a tudós prédikátor és tanácsos* című írását. A Lugosi család részéről Lugosi András szolt az egybegyűltekhez, beszámolva a Magyar-láposon töltött gyermekéveiről. A záróéneket után a megemlékezés a lelkesi hivatal udvarán folytatódott, ahol a koltói kamarakórus – Fülöp Gábor karnagy vezetésével – nyitotta meg az ünnepély második részét. Moni János egyházközsegi főgondnok méltató beszéde után emléktábla leleplezésére került sor, amely a gyülekezeti ház kiemelkedő helyén fogja őrizni az utókor számára Lugosi Mihály emlékét.

A jelenlévők egy-egy szál virágot helyeztek el az emléktábla alatt, ezzel is kifejezve haláljukat és tiszteletüket volt lelkipásztoruk iránt. Végül az ünnepi megemlékezés szeretetvendégséggel zárult.

ORBÁN ISTVÁN DÁNIEL

A református termálstrand

A fürdőt 1991 óta a helyi református egyházközség üzemelteti

Nemcsak Erdélyben, de a Kárpát-medencében is egyedülálló tevékenységnek számít, hogy a Hegyközsémszentmiklósi Református Egyházközség termálstrandot működtet. Az 1971-ben átadott, a helyi termelőszövetkezet tagjai által épített létesítmény 1991-ben, a TSZ feloszlását követően került át a helyi református gyülekezet tulajdonába. A gyógyvíz mozgásszervi, valamint központi idegrendszeri megbetegedések és krónikus nőgyógyászati gyulladások kezelésére alkalmas. Az elmúlt évek beruházásait, tapasztalatait, valamint további terveiket Árus Csongor László, helyi parókus lelkész összegezi.

Közel négyéves szentmiklósi szolgálatom után visszatekintve a sokszor viharos, eseménydús napokra, számot vetek megvalósításainkkal és óvatos tervezésbe kezdtek. A 2009-es szezont számbavétel, régi-új alkalmazottakkal és hiánypótlásokkal kezdtük. Sajnos a fürdő csak egy kis ássót kúttal rendelkezett, ami nyáron sokszor a vendégek ivóvíz igényét sem tudta kielégíteni.

A zuhanyozóknál csak forró víz folyt, a WC-k öblítése nem volt higiénikus a szintén forró vízzel. Ezért mélykút fúrásába vágunk bele, 150 méteren kaptunk csupán megfelelő minőségű és mennyiségű vizet. A fúrással egyidőben elkezdtem a strand engedélyeztetését és telekkönyvezését is, mivel sajnos egyik fontos irat sem volt akkor a birtokunkban.

A beruházás és az engedélyeztetési iratok elkészítésére ráment az azévi nyereségünk. Abban az esztendőben elkészült a

vízgazdálkodási engedélyünk, a kerítés is megújult és két kasszagépet is vásároltunk, hogy a régi belépőjegyes rendszert kiváltásuk, illetve, hogy a büfénk is legálisan működhesen. 2008-ig helyi vállalkozók működtették a büféket, 2009-től saját alkalmazottakkal az egyház működteti.

2010-ben tovább folytatódott az engedélyeztetési hercehurca, sajnos a bürokrácia útvesztőiben nehéz kiigazodni és minden előírásnak megfelelni, de hosszas munkánkat siker koronázta, 2010 júniusában kézhez kaptuk a vízügyi engedélyt is, egyedülként a régióban. Ehhez húszezer literes tartályt is kellett telepítsünk, a zuhanyzók és mosdók vízének ülepítéséhez, ugyanis mind mostanáig sem ivóvíz-, sem szennyvízhálózat nincs Szentmiklósnak. Ugyanabban az esztendőben elkészült a hatalmas hiányt pótló hat vendégszobánk, ahol 18-30 vendéget tudunk elhelyezni. A szobákban tévékészülék van, a fürdő területén ingyenes WIFI elérhetőség van. Jó tudni, hogy falunkban egyedül a Cosmote hálózatán lehet mobiltelefonálni zavartalanul, a többi szolgáltatónak vagy egyáltalán nincs vagy csak nagyon gyengén van terereje.

2011-ben fedett terasz készült az étkezővendégeink kényelmes elhelyezésére, 48 főt tudunk egyszerre leültetni, de a nyári táboroztatások rendjén nem ritka a 100-120 fős étkeztetés sem, amelyre az ételt saját konyhánkon készítjük el. Ugyancsak a tavaly egy gyermekmedencével bővült a strand, a kisgyermekes szülők nagy öröme. Közben a konyhánk felszerelését is bővítettük. Az esztendő végén az Egyházkerülettel és a hajdúszoboszlói Hungarospa Zrt.-vel közösen HU-RO pályázatot adtunk be, fürdőfejlesztések céljából. Első körben a

meglévő objektumot szeretnénk teljesen felújítani: medence- és zuhanyzócsempézés, új épületgépészet, járólappozás, öltözőszekrények, stb. Második körben pedig új medencéket, kezelőt, nappali szanatóriumot szeretnénk létrehozni. A döntést szeptemberre várjuk.

Idén, a szokásos tavaszi felújítás után elemeztük a helyzetet. A tavalyi volt az első tél, amikor nem zártunk be és hideg napokon is igénybe lehetett venni a fürdő szolgáltatásait. Istennek hála az új helyzet nem termelt veszteséget, sikerült nullszaldóra kijönni. A meglévő vendégszobák mellett két lakókocsit vásároltunk, hogy lehetőleg minden szállásigényt ki tudjunk elégíteni. Főszezonban egy ágyra ketten-hárman is jelentkeznek, egyelőre vendégszobák kiadására csak egy helybéli rendezkedett be, de már akadt követője.

Nemrég vettek mintát gyógyvizünkől az Országos Balneológiai Intézet munkatársai, a hamarosan elkészülő jelentés alapján hivatalosan is elismert gyógyfürdő lehet Szentmiklós termálstrandja.

A jövőben szeretnénk minél több vendéget fogadni, megismertetni velük Érmellek és Biharország nevezetességeit, hogy a magyarországi turisták számára ne csupán egy átkelőhely legyen vidékünk, hanem célállomás.

ÁRUS CSONGOR LÁSZLÓ

Hegyközsémszentmiklósi gyógyvíze talán a legforróbb Bihar megyében, olykor felülmúlja a 70 C°-t is. Az oligominerális vizek kategóriájába tartozik, ásványisó-tartalma literenként nem haladja meg az egy grammot.

Összetétele: pozitív ionokat kálium, nátrium, kalcium, magnézium és vas formájában, negatív ionokat kloridként, szulfátokként találhatunk benne. Gyengén, veszélytelenül radioaktív, mint általában a bihari termálvizek, radont és héliumot tartalmaz. Az oldott paraffintartalom hidratálja a bőrt.

Gyógyhatása: a kibocsátott alfasugárzásnak köszönhető. Mozgásszervi megbetegedések: reumatikus gyulladások, degeneratív sérülés utáni állapotok, periférikus- és központi idegrendszeri megbetegedések és krónikus nőgyógyászati gyulladások kezelésére alkalmas.

Ivókúraként – langyosra lehűtve – étkezés előtt fél órával fogyasztva 150 milliliternyi mennyiségben a gyomornyálkahártyagyulladás, a renyhe epeműködést gyógyítja. Fokozza a kiválasztást, a vese, a húgyutak „átmosására”, homoktalanításra is alkalmas.

Ellenjavallt: szív- és érrendszeri betegségek, súlyos érrelmeszesedés, magas vérnyomás esetében. Az egészséges fürdőzőknek is vigyázniuk kell: ilyen magas hőmérsékletű termálvízben kerülni kell a sok és élénk mozgást, mivel a szervezet képtelen gyorsan alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez.

Vízmélység: 100-160 cm, 70 cm. Vízhőmérséklet: 37-42 C°. További információk: www.termalstrand.ro.

EGY IFJÚ TEOLÓGUS...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

lád tagjaival és vendégeivel együtt fogyasztottuk az ebédet és vacsorát, a kastély verandáján pedig a reggelit, tízórait és a délutáni uzsonnát. A grófi család vendégszeretetét nemcsak én éreztem meg, hanem még sokan mások is, akikkel jót cselekedtek. Felkarolták azokat az értelmiségi, szegényebb sorsú embereket, akik kórházi kezelésen voltak, vagy megoperálták, és a kórházi kezelés után haza engedve, jobb táplálkozásra, jó levegőre, pihenésre volt szükségük, de anyagiak miatt ezt nem tudták megvalósítani. Gróf Wass Endre a kolozsvári kórház igazgatójának mindig meghagyta: ha ilyen rázoruló beteg lenne a kórházban, a kórházi kezelés után küldje Vasasszentgothárdra a kastélyába, egy vagy két hónapra, amíg felerősödik a beteg.

A kastély körül nagy terjedelmű park volt, melyben a virágok és díszcserjék között hatalmas nagy fák voltak. Mindig volt 3-4 olyan lábadozó beteg a kastélyban, akik a kórházi kezelés után felerősödsre, jobb koztra jöttek a kastélyba, és a parkban az öreg fák között a jó levegőre. A grófi család szívélyes vendégszeretetét nagyon sokan megéreztek. A közös étkezéseknél mindig találkoztunk ezekkel a lábadozó vendégekkel. Mindennap 18-20 személyre volt megterítve a nagy ebédlőben. Sokan nem tudják, és nem ismerik a gróf Wass családnak ezt a nemes lelkületű felebaráti szeretetét, melyet gyakoroltak minden reászorulóval szemben, és gondjuk volt egy-egy ebédet küldeni naponként a faluban lakó szegények és betegek táplálkozására. Mindezeket, amíg ott voltam, láttam és megtapasztaltam.

A kórházból kiengedett lábadozó betegeknek kívül másokkal is jót tettek. A faluban élő egyszerű emberekkel, magyarokkal és románokkal egyformán. Akikről megtudták, hogy nehéz helyzetben vannak, különbséget nem téve, mindenkin segítettek. Úgy volt főzve bőségesen, hogy a faluban lakó nagy betegeknek, vagy igen legyengült megöregedett személyeknek mindig ebédet vittek. Gróf Wass Enréné – a háziasszony – név szerint számon tartotta, a faluban kik a reászorulók naponta, és sorolta is a neveket: Ioan, Florin, Paul, Ilie, Jóska, Marci bácsi, Mărioara, Florica, Sabina, Măris néni, és szólt a grófnő a kastélyban az alkalmazottaknak: vigyék ezeknek a faluba az ebédet. És még mennyi név, melyek szinte naponta változtak, mert a faluban mindig voltak rázoruló idős betegek. A faluban nagyon kevés magyar család lakott, így mindig több román család részesült a grófi Wass család szeretet ebéd-adományában.

Itt, Vasasszentgothárdon találkoztam és ismerkedtem meg gróf Wass Endre fiával, Wass Alberttel, a regényíróval-költővel, a feleségével és két kisgyerekével, akik Vasasszentgothárdra jöttek szüleiket meglá-

togatni. A találkozásunk, megismerkedésünk, beszélgetésünk egy kora reggel történt a parkban a kastély előtt. Köszöntött szeretettel, mint önkéntes missziói munkát végző teológust, hogy Isten ígéjét elhozta az emberek lelki épülésére ebbe a dimbesdombos félreeső sáros faluba és a hozzá tartozó szórványokba. Wass Albert többek között elmondta nekem, hogy jövőre nyár elején elhozná a két kisgyereket ide a szüleihez, és szeretné, hogy tartsak számukra a nyári vakációban vallásórát. Azt válaszoltam: ha újból itt lehetek Isten segítségével jövő nyáron, akkor szívesen tartok számukra vallásórát.

Csak a tisztelet és hála hangján tudok a gróf Wass család tagjaira visszaemlékezni, mert szívük telve volt felebaráti szeretettel, segítő jósággal mindenki felé, különösen, akik reá voltak szorulva.

Vasasszentgothárdon a kastély udvarán volt egy imaterem, abban tartottam vasárnapról vasárnapra az istentiszteletet és igyekeztem a családokat meglátogatni a faluban, és a hozzá tartozó szórványokban is.

A REFORMÁTUS WASS ALBERT. „Itt az ideje, hogy maga a Református Egyház is sokkal komolyabban vegye a Wass Albert-kutatást, mint ahogy azt ma teszi” – véli **Takaró Mihály** irodalomtörténész, tanár, a Dunamelléki Egyházkerület volt főgondnoka, akit gróf Czzegei Wass Albert életéről, munkásságáról és nem utolsósorban az író református vonatkozásairól kérdezett **Hegedűs Márk**.

– Fájdalmas adóssága a Kárpát-medence magyar reformátusságának a Wass Alberttel való valóságos szembenézés, illetőleg egyházi szempontból is a helyretétel. Wass Albert elérte, amit világi ember elérhet az egyházban, hiszen az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnoka volt, éppen nagyapja, gróf Wass Béla halála után választották őt meg 1936-ban. Tudni kell róla, hogy egész életében laikus prédikátorként is működött: már Erdélyben is, majd 1945 és 1951 között a németországi hontalan menekülteknek szinte minden vasárnap prédikált. Ez a folyamat folytatódott az emigrálásakor, 1951 szeptemberében, amikor a hajón szolgált hasonlóképpen. Végül szinte élete végéig, 1994-ig hirdette az ígét, 86 éves korában mondta el az utolsó laikus prédikációját, egy vasárnap délutáni alkalmon. Wass Albert végig prédikálta, szolgálta az egész életét. Azt se felejtjük el, hogy a kolozsvári Farkas utcai Református Kollégiumban végzett, és ott szerzett életre szóló keresztyén identitást. Tanítói, életének igazán meghatározó figurái mind-mind a Magyar Református Egyházhoz kötődtek, vagy egyenesen református papok voltak. Ez Erdélyben és később Amerikában is így volt. A mai magyar reformátusságnak szembe kell néznie azzal a ténnyel, hogy itt áll előtűnk egy XX. századi ember- és íróóriás, aki ráadásul református volt, és református identitását nem tagadta meg. Itt az ideje, hogy maga a református egyház is sokkal komolyabban vegye a Wass Albert-kutatást, mint ahogy azt ma teszi. (Reformatus.hu)

Egy bibliás ember könyvei

Molnár József Károly szelíd, egyszerű és alázatos megjelenése egyöntetűen elnyerte a jelenlévők rokonszenvét

Molnár József Károly nyugalmazott lelképásztor két legutóbb megjelent könyvét ismertette **Csúry István** püspök és **Veres Kovács Attila** lelképásztor június 6-án, a nagyváradi Lorántffy Egyházi Központ múzeumtermében.

Egy bibliás emberről, a megelevenedett Bibliáról lesz szó. Arról, hogyan lehet a Szentírásból megtanult igazságokat a nép szolgálatába állítani – hangsúlyozta a szerzőről, a nagyváradi-olaszi parókus lelkész.

Azt az értéket őrző lelkületet, amit a szerző hordoz, a mai világnak, a többdiplomás lelkészi társadalomnak is érdemes lenne átvennie – mutatott rá az egyházkerületi kiadásban megjelent Felsőmizstótfalu című kötetet ismertető **Csúry István**. Mondandójában tisztelettel adózott a szerző sokat szenvedett és sokat megélt generációja előtt.

A 88. évét taposó lelképásztor szelíd, egyszerű és alázatos megjelenése egyöntetűen elnyerte a jelenlévők rokonszenvét. Bemutatkozásában elhangzott: még ifjú teológusként elvesztette szüleit, s hogy be tudja fejezni tanulmányait, püspöki kinevezéssel a magyarhercepi gyülekezetbe került. Ezt követően, 1951-től Mészótfalu lelképásztor, ahol egyfolytában 29 éven át szolgált. Évtizedeken át kutatta, gyűjtötte, olvasta a gyülekezettel kapcsolatos régi írásokat, hogy tovább adhassa azokat a jövő nemzedéknek. A gyülekezet parókiáját Kós Károly tervezte, akivel jó kapcsolatot ápolt a lelképásztor és felesége.

Nem csupán Magyarhercepi, de valóságos tankönyvként a magyar nép történelméről, a népi kultúráról és családja krónikájáról is szól a Magyarhercepi emlékkönyv – mutatott rá ismertetőjében **Veres Kovács Attila**. Egy olyan közösségről kellett gyűjtést folytasson a szerző, amely ma már csak emlék, hiszen hívek nélkül maradt és romjaiban áll a gyönyörű Árpád-kori templom. Kuriózum értékű az a történet, amelyben a szerző a Wass családról mesél, akik előző generáció gondoskodással minden étkezés alkalmával asztalukhoz ültették a szórványgondozásra érkezett teológust.

A gyönyörű kivitelezésű kötetről a kiadó, **Derzi Ákos** elmondta: a könyv egy hatalmas felkiáltójele, hiszen a templom romokban áll, s a helyi magyar közösség is megszünt létezni.

Az értéket felmutató alkalom végén, dedikálást követően a Molnár család szeretetvendégségre invitálta a könyvbemutató résztvevőit, és az eseményt megtisztelő gyülekezeti tagokat.

F. T.

Ki a presbiter?

A presbiteri szolgálat (tiszttség) lényege csak az egyház, a gyülekezet felől érthető meg. Ha az első pünkösdre gondolunk, azt látjuk, hogy az első gyülekezet nem úgy jött létre, hogy egyes, a Lélek által megérintett emberek csoportját szerveződték, hanem hogy az imádkozó, egy akaratlan lévő, de bártortalan, mégis a feltámadott Krisztussal közösséget vállaló emberek közösségét áldotta meg a Szentlélek, és képessé tette őket a szolgálatra. Ez a református egyházban ma is így történik.

Nem a magukat különös képességekkel megáldottnak tartó emberek szerveződnek egyházzá, hanem az önmagukat bűnösnek valló, de Krisztus által megváltottnak tudó emberek közösségében teremt, szül újjá a Lélek, hogy ez a közösség, mint egyház, teljesíthesse Urától kapott küldetését a világban. Ezt a gyülekezetet Isten akaratából a Fiú Szentlelek és Igéje által, az igaz hit egységében gyűjti egybe, azt oltalmazza és megőrzi. Református őseink igaz hitvallása ez az egyházzól a Heidelbergi Káté ötvennegyedik kérdés-feleletében. A Szentlelek általi megújulás lehetősége a ma egyháza számára is Isten Igéjében, a sákramentumokkal élésben és Isten kegyelmi ajándékainak minél hatékonyabb kiteljesítésében van.

A Szentlelek munkája, hogy Isten Igéje az Ige hirdetőjében és az Ige hallgatóiban elérje célját. Péter apostol így írt erről: „mint akik nem romlandó, hanem romolhatatlan magból születettek újjá, Isten élő és maradandó igéje által” (1Pt 1,23). Isten beszéde nem tér vissza hozzá üresen, hanem megseleksi, hogy termőre fordítson már-már elszáradásra ítélt szőlővesszőket is.

Isten Igéje mellett és azzal együtt a Szentlelek megújulást munkál a gyülekezetben a sákramentumok által. Adja Isten, hogy amikor mi a gyülekezet megújulásának lehetőségein gondolkodunk és ezért imádkozunk, akkor az Igével és a sákramentumokkal élést tekintjük a változás első, biztató jeleinek.

A gyülekezet, noha egy test a Krisztusban, mégis különböző tagokból áll, és ezeknek a tagoknak különböző, Istenből és az ő Szentlektől nyert és kapott kegyelmi ajándékai, karizmái vannak. A gyülekezetben élők mindegyikének tudnia kell, hogy ő egymaga nem képviselheti az egész testet, ugyanakkor mindenkinek van szerepe a közösségen belül, ezért mindenki nélkülözhetetlen.

Az egyházi tiszttség Isten rendelésén alapul és az egyház rendje szerinti elhívás alapján gyakorolható. Az egyházi tiszt tartalma: szolgálat. Az igehirdető és tanító, a presbiter és a diakónus ugyanannak a testnek a tagjai, és mind Krisztus hatalma alá vannak rendelve. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezet vezetésében együtt vesznek részt és segítik egymást. Ennek következtében az egyszemélyes rendszer mind az egyház képviseletében és vezetésében, mind a terhek hordozásában kizárt.

Ki a presbiter?

A presbitérium tagjai Krisztus elhívott, választott szolgálói (Jn 15,16), Isten eszközei. A látható egyházban teljes jogú egyháztag az, aki tisztá erkölcsű, mértékletes és józan életet él. A Szentírással naponta, az úrvacsorával rendszere-

sen él, az egyházi közterheket példamutatóan viseli, családjával a keresztyén család útját járja. Az Igéről, hitvallásainkról és az egyházi szolgálatokról kellő ismerettel rendelkezik, konkrét szolgálata van a gyülekezetében, az egyházban.

Vannak az egyháznak törvényi előírásai, amelyek a Szentírás alapján alakultak. Ezek meghatározóak és fontosak, de meg kell vallanunk, hogy alapvetően a szíve üze az elhívás a szolgálatra.

Akkor ismerjük meg Isten akaratát, ha teljes szívünket neki adjuk, és betartjuk parancsolatait. Isten végtelen szeretetére (Jn 3,16) a nagy parancsolat megélésével válaszolhatunk, míg a másodikra, a felebarát szeretetére (Mt 22,37-38) a kezdő lépés, hogy gyülekezetem minden tagját elfogadom testvérként.

Ez az év a presbiterválasztás éve is. Magyarországon csak az 1791-es budai zsinat rendelte el a presbitériumok szervezését. A gyakorlatban mind a mai napig két súlyos hibát találhatunk. Egyrészt: a presbiterok nem képviselők, hanem Krisztus választottjai, ezért a választásnál a személyekre vonatkozóan is Isten akaratát kell keresnünk, mert csak azon van áldás.

Másrészt: a hatalom nem a népe, a gyülekezeté, a lelkesé, a presbitériumé, hanem Krisztusé. Ezért a választásnál a gyülekezet tagjai nem szavazóalanyok, hanem hitvalló tagok. Az egyház minden tagjának, aki találkozott az Úrral, megismerte az ő szeretetét, gyógyítását és hatalmát, aki tanítóármány szegődött, megvallotta bűneit, és bizonyosságot tett, a szolgálatban van a helye.

Feltettük emberi kérdésünket: ki a presbiter? Hitünk és ismereteink alapján kerestük a válaszokat, de ha elfogadjuk, hogy Jézus választ bennünket, akkor hagyjuk őt is kérdezni. Ő csak ennyit kérdez: szeretsz-e engem? Mai, itt élő református testvérem, mi a válaszod erre? Krisztus nem a szakmaiságotat kérdezi, nem világi ismereteidet, hanem hozzá való viszonyodat. Mit válaszolsz életteddel, gyülekezeti forgolódásoddal, az idősök, betegek látogatásával, a rászorulóknak segítségével, az imádságaidal, a bizonyosságtéleddel? Tagadsz, mentegetőzöl, kihúzd magad a válasz alól, vagy megvallod: „igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged”. Jézus ismét szól, szava, hívása a szolgálat útjának kezdete, presbiteri munkád lényege: kövess engem! Krisztust követő kedves Testvérem! Te vagy, te lehetsz a presbiter! (Reformátusok Lapja)

VERES SÁNDOR

EGYHÁZKÖZSÉGI TISZTÚJÍTÁSOK – 2012

Választási ütemterv

1. Augusztus 26. (Újkenyér ünnepe) – A jelölő közgyűlés első ízben való kihirdetése.
2. Szeptember 2. – A jelölő közgyűlés második ízben való kihirdetése - Az ügyintéző bizottságok megválasztása.
3. Szeptember 9. – Jelölő közgyűlés.
4. Szeptember 9. – A jelöltek listájának kifüggesztése.
5. Szeptember 9-12. – Óvások benyújtása.
6. Szeptember 12-16. – Az óvások elbírálásának ideje, az elbírálások kikézbésítése.
7. Szeptember 17-21. – Az ügyintéző bizottságok határozatainak megfellebbezése.
8. Szeptember 23. – A választó közgyűlés első ízben való meghirdetése - A jelöltek bemutatása.
9. Szeptember 22-29. – A fellebbezések Egyházkerületi Választási Bizottság általi elbírálása és a határozatok kikézbésítése.
10. Szeptember 30. – A választó közgyűlés második ízben való meghirdetése - A jelöltek bemutatása.
11. Október 7. – Választó közgyűlés - A szavazatok összeszámlálása, az eredmény közzététele.
12. Október 7-16. – A fellebbezések benyújtása.
13. Október 17-21. – A fellebbezések EVB általi elbírálása és a határozatok kikézbésítése.
14. Október 22-24. – Az új Presbitérium alakuló ülése - A gondnokok megválasztása.
15. Október 28. – Az újonnan választott presbiterok fogadalomtétele.

PILINSZKY JÁNOS

Milyen felemás

Milyen felemás érzések közt élünk, Milyen sokféle vonzások között, pedig zuhanunk, mint a kő egyenesen és egyértelműen.

Hányféle szégyen és képzelt dicsőség hálójában evickélünk, pedig napra kellene teregetnünk mindazt, mi rejteni való.

Milyen megkésve értjük meg, hogy a szemek homályja pontosabb lehet a lámpafénynél, és milyen későn látjuk meg a világ örökös térdreeroskadását.

OLVASÓLÁMPA

Az egyéniségformáló tanár

Mi, a Zilahi Református Wesselényi Kollégium vendiákjai hálás szeretettel emlékezünk M. Nagy Ottó felejthetetlen, egyéniségformáló vallástanárunkra. Hanyagság, anyagi és egyéb problémák miatt jó sokat késett ez a megemlékezés. De nem feledkeztünk el róla, s most végre közreadhatjuk. Aki ismer-te vagy hallott róla, fogadja szeretettel.

M. Nagy Ottó életrajzi adatait születésétől zilahi tanári állása kezdetéig a kötetben szereplő Önéletrajza közli. Annyit tehetünk hozzá, hogy egész életét megnyomorította fiatal korában szerzett, teljesen soha meg nem gyógyult, s végül fiatalon, 42 évesen halálba vivő tüdőbaja, amellyel küszködve, nehéz családjá, három kis gyermeke mellett végig hihetetlen munkabírással végezte nemcsak iskolai, de azon túl országos jellegű tudományos munkásságát.

A nemzetiségi elnyomatás nehéz idejében csodálatos eredményekkel egyházat, népet építő legmagasabb színvonalú egyházi vezetők, Imre Lajos, László Dezső stb. bizalmas barátja és munkatársa volt. Makkai Sándor püspök javaslatára 1930 novemberében vallástanárnak hívja meg régi iskolája, a Zilahi Református Wesselényi Kollégium, s ezt az állást tölti be haláláig, 1945-ig. Nagyon nehéz helyzetbe került a kollégiumban. Évtizedeken át a nagyra becsült Kerekes András volt az elődje, aki arról volt nevezetes, hogy ország-szerte nevettek a róla szóló legizesebb vicceket. Hagyomány maradt tehát, hogy a vallástanár a diákok tréfáinak és rossz vicceinek tárgya. Nehéz volt ezen változtatnia a szelíd, halk, beteges, nagyon magas, nagyon sovány, szemüveges fiatal tanárnak. Évek kellett ahhoz, hogy tudásával, végtelen türelmével, kitartásával, diákjai iránti nagy szeretetével nemcsak megváltoztassa ezt a hangulatot, de diákjai legkedvesebb tanárja, minden gondjuknak bizalmas ismerője és segítője legyen, s halk szavát lesve teljesítse a legrosszabb tanuló is. Jellemző erre, hogy az én időmben, a legkényesebb kamaszokban, 1938-46 között, a negyedik osztályban konfirmációra készül-

ve a Heidelbergi Kátét tanultuk, s egyáltalán nem kötelezően, de önként illett jelentkezni és felmondani a teljes Kátét, s az osztálynak kétharmada ezt meg is tette.

Tanítási módszerét nem tudom ismer-tetni, éppen azért, mert annyira magától értetődő volt, és soha nem jutott volna eszünkbe, hogy az tudatos módszer. Órái élvezetesebbek voltak. A hitre nevelőknek sajnos elég gyakori kenetessége, mesterkelt-sége tökéletesen hiányzott belőle, pedig külső megjelenése éppen erre tette volna alkalmassá. A tisztá, világos, életet építő református hitet belénk tudta táplálni. Az ő előadása alapján Isten léte, törvénye, a Krisztus tanítása olyan természetes, magától értetődővé lett a tudatunkban, mint a fizika tételei. Bibliaóráin bizalmas közö-ségben jölesően otthon voltunk. Az észak-erdélyi négy év alatt a cserkészletben is hoz-zánk tartozott. Mindez, a legrakoncátlanabb társaink számára is, életünk magától érte-tődő kerete volt. Súlyos betegségével tisztá-ban voltunk, de soha nem érzékeltük. S ezt hogy érte el? Ennyi év és lelkipásztori gyakorlat után sem tudom megmagyarázni. Talán egyszerűen az volt a titka, hogy azok közé tartozott, akik életüket, sorsukat telje-sen Istenre bízta. Nem érvényesülni, hanem szolgálni kívánt. Nem törtetett, hanem figyelt és Isten útmutatásának engedelmes-kedett. Kortársai félték tudásbeli fölényétől, ő azonban csendesen félreállt, és csak a rá-bízott munkát végezte hűségesen. Ez volt Ottó tanár úr, így volt a miénk.

Mikor 1945-ben – az átvonuló háború után – szétszóródottan, frontról, meneküléstől hazatérve visszazárlagóztunk, Nagy Ottó már nem volt velünk. Üresen maradt nélküle a kollégium. De neveltjei egyéniségében holtig felismerhetően megmaradt a keze nyoma.

VARGA LÁSZLÓ

(M. Nagy Ottó, az egyéniségformáló tanár. Szerk. Varga László. A Királyhágómelléki és az Erdélyi Egyházkerület közös kiadása, 2011.)

Lessi diplomavató, 114 éve

Kedves figyelmességgel lepte meg nemrég a Nagyvárad-Őssi református gyülekezetet Péter I. Zoltán író, újságíró, helytörténész. A figyelemre méltó kordokumentum a Nagyvárad napilap 1898. július 22-i számában jelent meg, s középpontjában Less, a napjainkra Őssi egyik szörványává zsugorodott gyülekezet 114 évvel ezelőtti, méltóságos ünnepére szerepel. „A közeli

Less községnek f. hó 18-án nagyon szép örömnépe volt.” – írja tudósításában anno a lap munkatársa. „Ekkor avatták fel ugyanis az új református templomot, melynek felépítését egyrészt az országos ev. ref. alából kapott segély, másrészt az áldozatkész hívek támogatása tette lehetővé.”

F. T.

MAGYARNAK LENNI (9)

A rabigát le kell oldani

„Labanc az, aki a fogságban megnyugszik... nem a szabadság forog veszélyben, hanem a csoda és az álom, az eszme és az értelem... átkozott minden fillér, amit az áruló kapott... átkozott minden igazolás, mert népének legmélyebb és soha be nem vallott szomjúságát árulta el, és erre nincs bocsánat.” (Hamvas Béla)

Néha eléggé megveszekedett, ön- és egymást emésztő fajtánkra sok mindent rá lehet fogni, csak azt nem, hogy nem szereti az önállóságot, a szabadságot. Génjeiben őrzi még a pusztákból átörökölt tágas horizont szeretetét, végtelen türelmét és szívósságát soha nem lehetett kiirtani a magyarnak, s ez megmutatkozott a német (osztrák) „áfiunkor” is.

I. Lipót császár uralma, mely 1705-ig tartott, s igen hosszú volt, a magyarság számára gyászevtizedeket jelentett: mindent elkövetett a nyugati-északi részek magyarjainak romlásáért.

Próbálkozások történtek a szabadság kiívására. 1671-ben Bécsben 221 vádlott állt törvényszék előtt szervezkedésért, miután már ez év április 30-án Zrínyi Péter horvát bánt, Nádasdy Ferenc országbíró és Frangepán Ferencet Bécsűjhelyen lefejezték a Bécs elleni szövetkezés miatt.

Thököly Imre, a Felvidék leggazdagabb főura állt a kuruc mozgalom élére, területeket foglalt el, s Kassáról irányított egy kétszer akkora területet, mint a Lipóté, de 1685-ben már rabláncon Nándorfehérvárra hurcolták. Felesége, Zrínyi Ilona még 3 évig védte Munkács várából a szabadság ügyét, de 1688-ban feladta a várat, Bécsbe ment gyermekeivel (Ferenc és Júlia), ahol őt zárdába kényszerítették.

II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és I. Rákóczi Ferenc nászából született gyermek volt, akit jezsuita iskolában neveltek Bécsben. A vér viszont nem vált vízzé, így az ifjú Ferencben is ott lapult a rebéllis kuruc szellem.

1703. május 6-án Bercsényi Miklóssal kibocsátották a „brezáni kiáltványt”, melyben Magyarország „minden nemes és nemtelen lakosát” fegyverbe hívták. A „pocékság” vérlázító volt: Rabutin rettegett 8000-es hadával Erdélyt dúlta, a nagybirtokok egy tetemes része német kézbe került, a pór nép az éhhalál szélén tengődött stb., de ugyanezek a visszaélések mindenütt jelen voltak, ahol a labanc volt az úr.

A kuruc háborúk váltakozó sikerrel folytak, a magyar nemzet ön- és szabadságtudatra ébredt. Annak dacára, hogy 1711. május 1-jén a kuruc hadak a majtényi síkon kapituláltak, később a kuruc vezérek emigrációba kényszerültek, a mozgalom „hozadéka” egyértelmű: tűzön-vízen keresztül a rabigát le kell oldani, s szabad nemzetté válni – ez a gondolat töltött ki sokakat.

A 2004-2011 közötti évek a nemzet emlékezetében az ún. Rákóczi-évek voltak, sok-sok ünnepséggel, megemlékezéssel – jogosan. Egy kunkori-fancsali kérdés: az össz-nemzettestből 8 év ünnepségsorozat hatására vajon hány lélek lett egy kicsit „rákócziabb”, kurucosabb, vallásosabb, gerincesebb?

BOROS J. ATTILA

✿ **TÖREKEDNI AZ ÖSSZEFOGÁSRA - A GENERÁLIS KONVENT JÚNIUS 19-20-I ÜLÉSÉNEK ZÁRÓNYILATKOZATA.** A Kárpát-medencei magyar református egyházak, egyházkerületek és egyházmegyéi tanácskozó testülete a Generális Konvent sorrendben hetedik ülését a Dunántúli Református Egyházkerület meghívására Szombathelyen tartotta 2012. június 19-én és 20-án. A tanácskozáson részt vettek a diaszpóra képviseletében az amerikai és a nyugat-európai magyar reformátusok képviselői is.

Dunántúli Egyházkerület 400 éves fennállása megünneplésében is osztozott a Konvent

A Konvent közössége Isten iránti háladással osztozott a Dunántúli Református Egyházkerület 400 éves fennállása megünneplésében Körmend városában. Az ünnepi eseményekkel és kötetlen beszélgetésekre is lehetőséget adó alkalmakkal gazdagított tanácskozás a Kárpát-medencei magyar reformátusság egysége megjelenésének és megélésének különleges alkalma volt. A Konvent beszámolókat hallgatott meg a magyar református egység elmúlt egy esztendei eseményeiről, a bizottságok és különböző testületek munkájáról, valamint a közös költségvetés 2011. évi eredményéről és 2012. évi tervezetéről. A Generális Konvent közössége köszönettel vette a Liturgiai Bizottság több éves munkája nyomán formálódó közös istentiszteleti példatár munkálatainak előrehaladásáról szóló beszámolót.

A Konvent megbízásából elkészült a Heidelbergi Káté új magyar fordítása. A Heidelbergi Káté megjelenésének 450. évfordulója alkalmából a Generális Konvent 2013 júniusára összehívja a Magyar Református Egyház Zsinatát, amelynek napirendjén a Káté új magyar szövegének elfogadása és a közös alkotmány néhány ponton szükségessé vált módosítása szerepel. A Konvent határozatot hozott arról is, hogy a Heidelbergi Káté fordítását a Magyar Református Egyház készíttesse el és adja ki a Kárpát-medencei reformátusság anyanyelvein.

A Generális Konvent úgy határozott, hogy június 4-ét, a Nemzeti Összetartozás Napját felveszi a magyar reformátusok számára javasolt jeles napok sorába. A Konvent kéri a gyülekezeteket, hogy a presbitériumok döntése alapján harangozzanak mind május 22-én, a Magyar Református Egység, mind június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján.

A Generális Konvent aggodalommal értesült arról, hogy ismét veszélybe került a kárpátaljai magyar református iskolák működése. Ezért kéri a magyar kormány illetékeseit, hogy kísérjék fokozott figyelemmel a nemzeti jelentőségű intézmények fenntartását.

Szombathelyen és Körmenden, megélve a testvéri összetartozás erejét és az egység örömét, a Generális Konvent közössége buzdítja a Kárpát-medence magyarságát, hogy a rövid távú politikai érdekek által vezérelt belső és külső megosztottság ellenére törekedjen az összefogásra és a közösségben megtapasztalható érdek nélküli összetartozás megélésére.

Szombathely, 2012. június 20.

✿ **GYŰLEKEZETEK GYERMEKEI TALÁLKOZTAK A BARÁTSÁG NAPJÁN.**

Június 16-án diószegi kirándulással zárult a hajdúnánási önkormányzat által támogatott programsorozat, melynek keretében márciustól kezdődően a Hajdú-Bihar megyei kisváros pedagógusainak egy népes csoport-

Mintegy 140 résztvevő találkozott a Diószegen tartott Barátság napján

ja, havi egy alkalommal játékos gyermek-foglalkozásokat tartott több királyhágóméltó gyülekezetben. A júniusi foglalkozást a diószegi gyülekezet látta vendégül, itt zárult a több hónapos tevékenység, melyben a helyiek mellett Jankafalva, Poklostelek, Papfalva, valamint Nagyvárad-Össi egyik szórványának: Less gyermekcsoportja is részt vett.

A Barátság napja elnevezésű rendezvényen, a mintegy 140 gyermek és felnőtt résztvevő előtt nyitóáhitatot tartott Gellért

Gyula diószegi lelkipásztor, majd a templomkertben, a barátság fája elültetését követően a vendégek kedveskedtek ünnepi műsorral vendéglátóiknak. A további események helyszínére, a helyi gyülekezeti házba, a virággal díszített Barátság kapuján keresztül jutottak be a résztvevők.

Az egész napos együttlét néptánc-tanulással, kézműves-foglalkozással folytatódott, melyet ebédkor a nánási pedagógusok által főzött finom bográcson és az otthonról hozott házi sütemények együttes elfogyasztása követett. Záróáhitattal szolgált Farkas Zsolt, egyházkerületi előadótanácsos.

FABIÁN TIBOR

✿ **SZATMÁRON TANÁCSKOZTAK A KÁRPÁT-MEDENCE REFORMÁTUS RÁDIÓSAI.**

A Szatmári Egyházmegye Esperesi Hivatalának tanácsstermében ülésezett június 12-én, kedden az egyházkerületek rádiós delegáltjait tömörítő Kárpát-medencei Református Rádiótanács (KRR). Kovács Sándor esperes a 95. zsolttárral és imádsággal nyitotta meg az alkalmat, ezután Taracközi Gerzson, a KRR koordinátora vette át a szót. A felvidéki, kárpátaljai, erdélyi, partiumi és magyarországi rádiósok beszámolóit után szó esett egy közös rádiós honlap indításáról, műsorcserekről, valamint a jövőben szervezendő szakmai napokról és továbbképzésekről.

RÁCZ ERVIN

✿ **FELHÍVÁS.** Szakképzett, engedéllyel rendelkező, megbízható cég toronyfestést és -javítást, csatornájavitást és szerelést, külső és homlokzati munkákat, valamint fa kivágást és lovtalanítást vállal egyházközségek részére. Tel.: 0757321401, Prém Zsolt.

IDÉZŐJEL

„Nehéz helyzetben soha nem tapasztaltam még, hogy valaki ne akarta volna a szennyest más kosarába dobni. Ez egy halálos állapot. Nincs az embernél szánalmasabb és gyávább lény, ide érte a „hősöket” is. Az élő Isten tudja, hogy ilyenek vagyunk. Ezért küldte el Egyszülött Fiát. Hárításaink láncolata egészen „Őhozáig” ér: egész elrontott életünket odavághatjuk Hozzá. Ő az egyetlen, aki nem hárít vissza. Az Ő keresztje az egyetlen hely, ahol „visszafuvar” nélkül letehetjük a terheket és a vádaskodást, és ahol egész életünk egy érdekeken túli összefüggésbe kerül.”

STEINBACH JÓZSEF

Harangszó

A Királyhágóméltó Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. Szerkesztéségi titkár – olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Külmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovei (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259/416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. A terjesztés a lelkeszi hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágóméltó Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.

Komaróc Szeszta leányegyháza

A két szomszédos település, Szeszta és Komaróc Kassától mintegy húsz kilométerre fekszenek. A közel nyolcszáz lakosú Szesztán a népesség tíz százaléka szlovák nemzetiségűnek vallja magát. A reformátusok száma 275, anyaegyházközségként tartják számon őket, templomuk a 19. század közepén épült klasszicista stílusban. A szomszédos Komarócon csak fele annyian élnek, de jelentősebb magyar népességgel. A református közösséghez, amely leányegyházközség, 176-an tartoznak. Az istentiszteleteknek helyt adó templomot 1875-ben emelték. Ezekbe a gyülekezetekbe kapott kihelyezést a teológia elvégzése után, hét évvel ezelőtt Parti Tibor és felesége, Partiné Szaszák Katalin, aki ugyancsak lelkipásztor.

Vasárnap délelőtt heti rendszerességgel tartunk mindkét gyülekezetben istentiszteletet, Szesztán pedig (mivel igény mutatkozik rá) délután is. A hívek számára szinte az egész év folyamán vannak heti egy-egy alkalommal bibliaórák is, amit csak a kéthónapos nyári szünet alatt függesztünk fel. A fiatalok számára van hittan és kateoktatás – sorolja Parti Tibor lelkipásztor a gyülekezeti alkalmakat.

Szesztán átlagosan hatvanan-hetvenen, Komarócon negyvenen-ötvenen járnak a vasárnapi istentiszteletekre, ami a reformátusok számához mérten nem is olyan rossz arány. – Egy lelkipásztor azonban sohasem lehet elégedett a templomba járók arányával, mégis örülünk annak, hogy hétről hétre ennyien összegyűlnek az Isten házában – mondja Parti Tibor, aki a legfontosabbnak mégis azt tartja, hogy akik eljönnek az alkalmakra, azok szívvel-lélekkel gyűlnek össze Isten magasztalására. A padosorokban ugyan minden generáció képviselteti magát, de sajnos a többséget mégis inkább az idősebb korosztály alkotja, bár vannak szép számmal fiatalok és középkorúak is az istentiszteleteken.

Az elmúlt két év folyamán mindkét faluban sikerült minden református családot meglátogatniuk a lelkipásztoroknak, egy-egy presbiter kíséretében. – Lehetőség adódott, hogy elbeszélgessünk nemcsak a mindennapi életről, hanem az egyházhoz való viszonyulásukról is. A személyes találkozások arra is jók voltak, hogy még közelebb kerüljenek az egyháztagok a megváltó Jézushoz. Hiszem, hogy a látogatásoknak meglesznek a pozitív eredményei, egy-két lélekkel már megnövekedett a templomba járók száma, és olyanok is megjelennek egy-egy alkalommal, akik eddig távol maradtak a gyülekezetből – mondja reménykedve a lelkipásztor, hozzátéve, hogy most az idősek, betegek és a magányosok látoga-

tása került előtérbe. A terv az, hogy a presbiterek majd egyedül vállaljanak ilyen szolgálatot.

Idekerülésük óta egy játékkal próbálják ösztönözni a hittanosokat az istentiszteletek látogatására: piros ponttal jutalmazták azokat, akik vasárnap részt vesznek a gyülekezeti alkalmon. Az így kapott pontokat az év végén összesítik, s az első három helyezett értékes könyvjutalomban részesül; gyerekek versengenek egymás között, hogy minél több pontot gyűjtsenek be. Sátoros ünnepek előtt ún. áhítatos délutánokat tartanak a gyermekek számára: kötetlen beszélgetésekkel, bibliai történetekkel, versekkel és énekekkel készülnek és hangolódnak rá az ünnepre.

Nyáron evről évre kirándulnak a gyermekekkel. A cél: megismertetni az ifjúsággal a történelmi nevezetességeinket, templomainkat, várainkat, kastélyainkat. Ellátogattak már Betlérbe, Krasznahorkára, Borsiba, Szepesváraljára, Fülekre, Zólyomba. Különösen örülnek annak, hogy egy-egy ilyen kirándulásra más felekezetű gyermekek is jelentkeznek. A középiskolás fiatalokkal az elmúlt években Auschwitzban és Egerben jártak, és meglátogatták az északmagyarországi várakat. A lelkipásztorok és a szülők a gyermekeket egyházi táborokba is elküldik (általában a Fíresz által szervezettekben vesznek részt). Testvéri kapcsolatot ápolunk az Erdélyben levő maroscsapói református gyülekezettel, lehetőség szerint látogatjuk egymást. Az ilyen alkalmak mindig gazdagítanak bennünket, erősödünk hitben, reménységben, szeretetben. Egy-egy ilyen találkozás alkalmával mélyebbre jutunk az egymással és Istennel való kapcsolatunkban is, épülünk egymás hite által – vallja a lelkipásztor.

Sajnos a szeszati templom állaga is romlik, ezért szükséges lesz ott is minél hamarabb elindítani a felújítást. – Elsődleges feladatunk, hogy mindkét templomot rendbe tegyük, de sort kell kerítenünk a parókia tatarozására is. Lelki téren pedig úgy igyekszünk végezni a megkezdett munkát, hogy az meghozza a gyümölcsét – mondja a jövőbeli terveket ismertette Parti Tibor lelkipásztor.

FELVIDÉKI VENDÉGOLDAL - ÖTÖDJÉRE. Immár öt éve, a 2007 októberében, Nagyváradon tartott Partium-Felvidék testvéregyházi találkozón megegyezés született a *Kálvinista Szemle* és a *Harangszó* szerkesztői között, hogy évente egy alkalommal, *Vendégoldal* címen, önálló rovatban közölnek válogatást a testvéregyházkerület lapjának cikkeiből. Idén immár ötödik alkalommal - s mindkét lapban hagyományosan augusztus folyamán - jelentkezik a két egyháztest testvéri kapcsolatát a gyakorlatban is megjelentető *Vendégoldal* rovat, melyet harmadik éve kétoldalas mellékletként jelentetünk meg. Az idei válogatás a gyülekezetekre, a felvidéki eklézsiák életére fókuszál.

FÁBIÁN TIBOR felelős szerkesztő

Imaheti gondolatok

A januári ökumenikus imaheti istentiszteletek építő pillanatai a gyülekezetek életének. Most mégsem az ökumené fontosságáról szeretnék írni, hanem két ember hitéletéről.

Amíg Garamsallón várakoztunk az istentisztelet előtt, volt időm beszélgetni. Egyik idős asszonytestvérünk elmondta, hogy ő már sok mindent megélt: sok nehéz napot, sok problémát. Most a pihenés éveit éli, egyedül – gyermekei távol. Egyedül, de nem magányosan, mert élete minden pillanatában megéli, hogy vele van az Úr. Nincs televíziója – olvogat és sokat imádkozik. Garamsallóról tudni kell, hogy a roma lakosság már kisebbségbe szorította a fehér lakosokat: sok a támadás, lopás, verekedés; nem túl biztonságos sötétedés után kimenni. Sok idős ember félelemben tölti napjait. Beszélgető-partnerem nem fél. Van Istenem – mondja, és látszik az arcán, hogy – Krisztusban! – boldog ember.

A másik élményem a fegyverneki gyülekezet-hez kötődik. Habakuk próféta könyvének arra a napra kijelölt részlete alapján hirdettem Isten ígését, s hát a próféta panaszkodik. Meg mi is panaszkodunk mindenre és mindenre – válaszoltam ezt is az igehirdetésben. Az istentisztelet után egy idős asszonytestvér elmondta, nincs teljesen igazam, mert nem mindenki panaszkodik: ő sem. Helyette imádkozik, hálát ad Istennek, aki az életében mindig vele volt. Nincs miért panaszkodnia, mert van Istene!

Ez a két beszélgetés építő és erősítő volt számomra. Ezért tartom fontosnak, hogy más is halljon róluk, hisz egymás hite által is épülhetünk.

ÉLNI AKAR A HÁNYATOTT SORSÚ KIS KÖZÖSSÉG

Megújult a nyitrai templom

Ha jelen van az istentiszteleten a három-négy szlovák református közül valaki, akkor az igehirdetést szlovákul is elmondja a lelkész

Szlovákia negyedik legnagyobb városa Nyitra. 2001-ben 87.285 lakosának csupán 1,7 százaléka volt magyar nemzetiségű. Felekezeti hovatartozás szerint 74,2 százalékban római katolikusok, 2,8 százalékban pedig protestánsok lakják a várost. 2008 júliusában helyezték a református gyülekezetbe Ficzer Tamást, aki előtte Alistálon volt segédlelkész.

A szolgálat megkezdésekor a lelképásztor elsődlegesnek tartotta az igehirdetések rendszeres végzését, másrészt pedig fontos volt számára, hogy a gyülekezetben belüli pártoskodásokon kívül maradjon, és ne akarjon senkinek se igazat adni, hanem Isten ígését hirdelve egyfajta nyugalmat és békességet próbáljon árasztani az emberek szívébe.

Ficzer Tamás elmondta, hogy érkezésekor a gyülekezeti tagoknak nem voltak konkrét kéréseik azzal kapcsolatban, hogy mit szeretnének és mit tartanának fontosnak elvégezni. Az viszont kiérződött, hogy folytatni kell azt a munkát, amit a gyülekezet második megválasztott lelképásztor, Berecz István végzett 40-50 éven keresztül.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján Nyitrán 176 református él, az egyházközség választói jegyzéke 89 személyt tart számon, ám a 18 éven aluli fiatalokkal és gyerekekkel együtt 110-en vannak. A dokumentumok szerint a nyitrai gyülekezet sohasem volt sokkal nagyobb, megalakulásakor 250 reformátust tartottak nyilván (hogy közülük hányan jártak rendszeresen az istentiszteletekre, arról az írások nem szólnak). Az viszont tény, hogy a templomot jó száz évvel ezelőtt jó nagyra építették. Az első világháború után, a trianoni döntés miatt sokan – főleg a magyar hivatalnokok – elköltöztek a városból. Ekkor rettenetesen megcsappant a közösség létszáma: tizenkétten maradtak. A telek megvásárlására felvett kölcsönöket viszont a gyülekezetnek

fizetnie kellett, de nem volt miből. Már az is megfordult a tagok fejében, hogy eladják a templomot. Az akkori lelképásztor, Sedivy László pedig arra is gondolt, hogy szétszedik a templomot és az akkor alakult érsekújvári gyülekezetnek adják. A helyzetet úgy oldották meg, hogy eladták az egyik harangot. Később az evangélikusok szerették volna megszerezni a templomot, de nem volt rá fedezetük.

A harmincas évek végén már ismét kilencven főre duzzadt a közösség, de a második világháború után megismétlődött a korábbi helyzet, majd a szétszóródott gyülekezetet Berecz István lelképásztor újból összegyűjtötte.

A lelképásztor szerint a nyitrai református közösséget mindig is erősítették azok, akik a környező településekről jártak az istentiszteletekre. Így a nyilvántartásban azok is szerepelnek, akik Galgócról, Kis- és Nagytapolcsányból, Nyitraabányáról, a katolikus többségű Nagykérről és Berencsről rendszeresen látogatják a vasárnapi istentiszteletet. Ficzer Tamás nemcsak a nyitrai református híveket szeretné „megtalálni”, hanem a távolabb eső településeken, szórványban élő reformátusokat is. Mivel Nyitra egyetemi város, a gyülekezetnek pedig van egy kollégiuma, bibliáórák, előadások, ifjúsági alkalmak által az ott tanuló diákokat is bevonják a közösségi életbe. Ebben látta meg a fiatal lelképásztor a legfőbb feladatát.

A gyülekezet ingatlanjai (templom, parókia, kollégium) felújításra szorulnak, s közülük a templom és környéke élvezett elsőbbséget. Szépen adakoztak a hívek a felújítási munkálatokra, és erre a célra használták fel a bérbé adott ingatlanok utáni nyereséget is. 2009-ben a város vezetése 11.500 eurós támogatást szavazott meg a református egyházközség számára – anélkül, hogy azt a gyülekezet kérte volna. Mivel a kapott összeg felhasználását a hívekre bízták, ezért a presbitérium döntése alapján azt a templombelső te-

rének a felújítására fordították: kijavították a templom falán tatóngó repedéseket, és kifestették a belső teret. A következő évben már pályázatot nyújtottak be az önkormányzathoz a templom külső festésére. A városatyák ezúttal is nagylelkűek voltak a református közösséghez, hiszen nyolcezer eurós támogatást hagytak jóvá.

Nyitrán az istentisztelet liturgikus nyelven a magyar. Ha viszont jelen van az istentiszteleten a három-négy szlovák református közül valaki, akkor az igehirdetést szlovákul is elmondja a lelkész. (Az énekeknél egyszerű a helyzet, mert azokat mindenki a maga anyanyelvén énekelheti.) Ebből nem csinál senki sem problémát – mondja a lelképásztor, aki elárulja azt is, hogy mivel nem tudja, mikor lesznek szlovák hívek is a templomban, ezért minden egyes alkalommal az ő nyelvükön is elkészíti a prédikációját.

Az ifjúsági bibliáórák csak magyarul zajlanak, azokon rendszerint az egyetemisták vesznek részt, és eljárnak katolikus fiatalok is, mert más magyar nyelvű ifjúsági közösség nem nagyon van a városban. A gyülekezethez kevés gyermek tartozik, és szinte mindegyik más iskolába jár, így külön református hittan csoportot nem lehet kialakítani a számukra. A lelképásztor ezért úgy próbálja bekapcsolni őket a gyülekezeti életbe, hogy karácsony- és húsvétváró alkalmakat szerveznek a számukra. Ilyenkor mindig van igei üzenet is, valamint ünnepi verseket, énekeket tanítanak meg nekik. Nagy problémát jelent viszont, hogy a gyermekek többsége már nem tud magyarul.

A felnőttek számára nincs bibliáóra, mert azok a hívek, akik járhatnának, már idősek. Épp ezért gondolkodnak azon, hogy jó lenne beindítani a házi bibliáórákat. Terveik szerint bizonyos rendszerességgel mindig másvalakinél találkoznának, ahova a lelképásztor szállítaná az érdeklődőket autóval. Egyelőre hárman-négyen jelezték, hogy részt vennének ezeken az alkalmakon.

Az istentiszteletek látogatottsága változó, mondja a lelképásztor. Míg más gyülekezetekre az a jellemző, hogy a sátoros ünnepek idején jobban megtelnek a padosrok, Nyitrán ilyenkor inkább megcsappan a létszám. Ez azért van így, magyarázza a lelképásztor, mert a gyülekezeti tagok többsége máshonnan származik, így az ünnepekkor hazautaznak. A legutóbbi szentestén viszont ötvennégyen voltak, amit nagyon szép számnak tart a lelképásztor. Egy-egy vasárnapi alkalmon átlagosan 25-30-an vesznek részt. Nyáron, amikor a diákoknak vakáció van, a hívek pedig kirándulni mennek, sajnos kevesebben vannak a templomban.

A lelképásztor szeretné, ha a jövőben is folytatódhatna az elkezdett munka. Nyitrán mind az idősek, mind pedig a fiatalok között. Örülne, ha a gyülekezetet látogató diákok, miután befejezik tanulmányaikat, vinnének valamit magukkal, amit hasznosítani tudnának az otthoni gyülekezetben.